

**Program teoreticko-metodologického semináře a doktorandského semináře
(obor český jazyk, didaktika konkrétního jazyka)
LS 2018/2019**

Semináře se konají ve středu 15:50–17:20 v pracovně č. 26 (přízemí hlavní budovy FF UK).

TS = teoreticko-metodologický seminář

DS = doktorandský seminář

DS

20. 2. 2019 Mgr. Martin Gális (Ústav srovnávací jazykovědy FF UK) a Mgr. Kristýna Strnadová (Ústav řeckých a latinských studií FF UK)

Doktorandi M. Gális a K. Strnadová budou informovat o svých zkušenostech se speciálními výjezdními doktorandskými stážemi, které absolvovali v Berlíně a Londýně v rámci projektu OP VVV CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_027/0008495 „Mezinárodní mobilita výzkumných pracovníků Univerzity Karlovy“. Vedle toho představí svůj výzkum, jemuž se během nich věnovali.

M. Gális: Anatólsko-Grécke jazykové kontakty v dobe neskoro bronzovej

Prednáška si kladie za cieľ predstaviť poslucháčom problematiku jazykových kontaktov medzi Anatóliou a Gréckom v období doby neskoro bronzovej. V prvom rade bude problematika zasadená do historického a geografického pozadia. V krátkosti budú predstavené jazyky (a ich relevantné špecifiká), s ktorými bolo pri výskume pracované. Ďalej budú poslucháči stručne zoznámení s bádáním v danej problematike od začiatkov až po súčasnosť. Predovšetkým však budú preberané onomastické paralely (vybrané antroponymá a toponymá) v jednotlivých anatólskych jazykoch a korešpondujúce formy v rôznych vývojových štádiách gréckeho jazyka. V menšej miere budú zmienené i ostatné lexikálne komparandá a predpokladané jazykové interferencie zo sféry fonetiky, morfológie, či frazeológie. V neposlednej rade budú načrtnuté aj metodologické otázky spojené s výskumom danej tematiky

K. Strnadová: Osobní vlastnictví v kláštěrech středověké Anglie. Výzvy a úskalí výzkumu

Jako reakce na porušování slibu osobní chudoby mnichy a řeholními kanovníky se ve čtrnáctém a patnáctém století se Evropou šířily traktáty proti osobnímu vlastnictví. Zatímco pro kontinentální Evropu je známo nemalé množství dochovaných rukopisů, v Anglii byl znám pouze jediný rukopis s fragmentem textu dané tematiky. Cílem mého projektu byla hlubší analýza situace ve středověké Anglii, dohledání nereflektovaných rukopisů a vytvoření digitální edice zmíněného zlomku. Protože se ale asi každý badatel čas od času setká s nečekanými úskalími i s novými výzvami, promluví v tomto příspěvku nejen o výsledcích, k nimž jsem během výzkumu došla, ale i o průběhu samotného výzkumu.

TS

**27. 2. 2019 Dr. Martin Henzelmann (Universität Hamburg)
Mikrojazyky ve slovanském prostoru**

Teoretická klasifikace podle A. D. Duličenka (1981, 2008, 2011, 2015) obsahuje různé skupiny slovanských mikrojazyků. Mezi nimi jsou západoslovanské, východoslovanské a jihoslovanské mikrojazyky, jejichž počet, statistické údaje a sociolingvistické souvislosti bývají udávány odlišně. Hlavně jižní větev je charakterizována tím, že vyvolává spory mezi

jazykovědci. Přednáška zkoumá kritéria a argumenty ovlivňující teoretický náhled na problém klasifikace slovanských mikrojazyků.

DS

6. 3. 2019 Mgr. Lucie Šťastná
Zvířata v češtině. Etnolingvistická studie (představní disertační práce)

Příspěvek představí připravovanou disertační práci zaměřenou na jazykově-kulturní obraz zvířat v českém prostředí. Teoreticko-metodologický základ práce vychází z principů kognitivně-kulturního přístupu k jazyku a teorie jazykového obrazu světa. Na několika příkladech vybraných druhů zvířat (např. kůň, had) bude ukázáno, jakým způsobem je možné v lingvistickém výzkumu využít data z folklorních textů a jak jsou stereotypy spojené se zvířaty navázány na „kulturní scénáře“, které jsou v příbězích přisuzovány postavám. Vztaženo ke zvířatům, role zvířat v příběhu by měla (ale ne vždy tomu tak je) odpovídat jejich jazykově-kulturním obrazům. Jako škůdce se tak např. v tradiční pohádce může vyskytnout vlk nebo drak, ale ne labuť nebo kůň.

TS

13. 3. 2019 Mgr. Svatava Škodová, Ph.D. (Ústav bohemistických studií FF UK)
Stav a výhledy žakovského korpusu CzeSL, jeho anotace a uplatnění pro pedagogické a výzkumné účely

V přednášce bude rekapitulováno budování žakovského korpusu CzeSL a jeho chybové anotace. Budeme informovat o principech budování korpusu, přepisu dat, emendaci a následném vlivu konstrukce korpusu na možnosti užívání jeho dat pro analýzy a pedagogické využití. Dále představíme nejnovější verzi chybové anotace (Škodová a kol., 2018) a problémy, které při ní bylo třeba řešit.

Ve druhé části přednášky představíme aplikaci korpusového přístupu k jazyku ve výuce češtiny jako cizího jazyka a možnosti začlenění vybraných typů korpusů a korpusových aplikací do běžné jazykové výuky. Cílem přednášky je prezentovat ucelený metodologický rámec, ale i praktickou ukázkou práce s korpusovými daty.

TS

20. 3. 2019 Komise pro etiku ve výzkumu; odborná četba.

TS

27. 3. 2019 Odborná četba.

DS

3. 4. 2019 První verze posterů.

DS

10. 4. 2019 Mgr. Barbora Martinkovičová
Příznakovost jazykových prostředků z pohledu laiků (představení disertační práce)

Příspěvek vychází z připravované disertační práce, která se zabývá příznakovostí z perspektivy nelingvistů. V první části budou představeny základní koncepty (např. příznakovost, laik), s nimiž disertace pracuje, budou shrnuty dosavadní poznatky týkající se tématu a načrtnuty možné přístupy výzkumu laických konceptualizací. Druhá část se již

podrobněji zaměří na dílčí část výzkumu založenou na datech z jazykové poradny a ve svém závěru nabídne vyhlídky dalšího možného směřování disertační práce.

TS

17. 4. 2019 Mgr. Tomáš Doischer, Mgr. Jakub Jehlička (Ústav obecné lingvistiky FF UK)
Jak využívat citační softwary

DS

24. 4. 2019 Mgr. Jan Dušek
Vývoj češtiny ve škole (představní disertační práce)

Příspěvek se věnuje výuce vývoje českého jazyka na gymnáziu. Vymezuje místo tohoto tématu ve škole na základě Rámcového vzdělávacího programu a upozorňuje na možnosti mezipředmětových vztahů. Věnuje se též zachycení tématu vývoje jazyka v učebnicích pro gymnázia. Budou představeny také možnosti využití elektronických zdrojů při výuce této tematiky a uvedeny příklady mimoškolní výuky vztahující se k danému tématu.

Mgr. Martin Veselka

Problematika výběru a zpracování vhodného jazykového materiálu k srovnávacímu výzkumu české a polské syntaxe (představní disertační práce)

V referátu budou představeny potíže, které s sebou nese výběr vhodného jazykového materiálu k srovnávacímu výzkumu české a polské syntaxe. Bude nastíněno, z jakých textů může takové studium vycházet a jaká je jejich specifická povaha z nich vyexcerpovaného materiálu. Následně budou představeny možnosti zpracování těchto textů. V závěru bude prezentována ukázka již vybraného a zhodnoceného materiálu, na níž budou demonstrovány hlavní odlišnosti české a polské skladby.

DS

15. 5. 2019 Finalizace posterů.

DS

22. 5. 2019 Posterová sekce.